

MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE

GEOGRAFSKE OSNOVE GLOBALIZACIJE
3. predavanje

Izv. prof. dr. sc. Jelena Lončar

ISHODI UČENJA

- Razumjeti razlike između neformalnih (poput društvenih organizacija) i formalnih institucija te njihovu ulogu u formiranju globalizacijskih tijekova.
- Shvatiti ulogu međunarodnih organizacija poput UN-a, Vijeća Europe, Svjetske trgovinske organizacije i NATO saveza na globalne procese i odnose među državama.
- Moći objasniti značenje djelovanja i funkcioniranje navedenih organizacija u svjetskim događajima i procesima.

POVIJEST OSNIVANJA MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA (MO)

- S 20. st. dolazi do velike institucionalizacije međunarodnih odnosa.
- »Kretanje prema institucijama«.
- Poslije Prvog svjetskog rata - osnivanje Lige naroda.
- Poslije Drugog svjetskog rata – osnivanje UN-a, Europske zajednice za ugljen i čelik (kasnije EEZ, EZ, odn. EU), međunarodnih bankarskih institucija i dr.
- Bretton Woods 1944. g. - odluke dovele do osnivanja MMF-a i Svjetske banke.
- Osnovane su i druge mnogobrojne organizacije koje reguliraju područja poput telekomunikacija, meteorologije, poštanskog prometa i dr.

Nevladine organizacije (NGOs)

Od kada se razvijaju?

- Summit UN-a 1992. g. - NGOs su predstavljene kao početak globalnog civilnog društva.

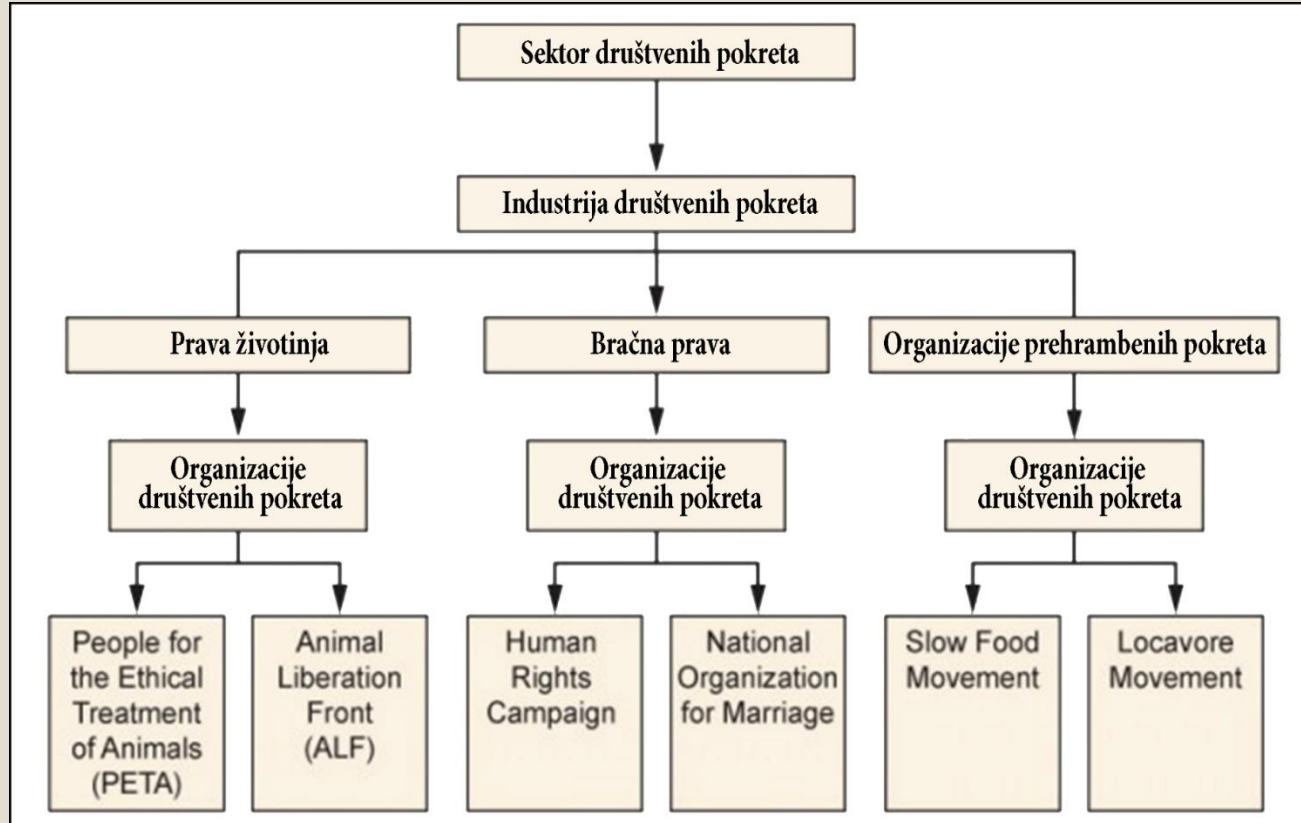
Što su?

- Definicija se vezuje uz državne i međunarodne „vladine“ organizacije koje predstavljaju osnovu UN-ovog sustava.
- U posljednjih 25 godina 20.st. takvi pokreti su se znatno razvili.
- Trebali bi biti neovisni o državama i političkim strankama.

SOCIJALNI ILI DRUŠTVENI POKRETI

- **Društveni pokreti** - kolektivno djelovanje, na stanovitom stupnju organizacije i postojanosti izvan institucionaliziranih kanala polit. djelatnosti utvrđenih u nekom društvu, sa svrhom zastupanja ili osporavanja određenih promjena u užoj ili široj zajednici kojoj i sam pokret pripada.
- Društvene pokrete karakterizira osjećaj zajedničke pripadnosti sudionika pokreta određenoj skupini ili zajednici.
- Pojam društveni pokret uveo je njem. društv. mislilac Lorenz von Stein sred. 19. st., imajući na umu rastuće značenje radničkoga pokreta.
- Društveni je pokret moderni fenomen i bitno se razlikuje od različitih oblika kolektivnog djelovanja u daljnjoj prošlosti.
- Nastao je u 18. st. - proširio se u obliku bojkota, barikada, peticija, štrajkova, a organizirao se preko tiska, udruga i izgradnje moderne države.

Struktura društvenih pokreta

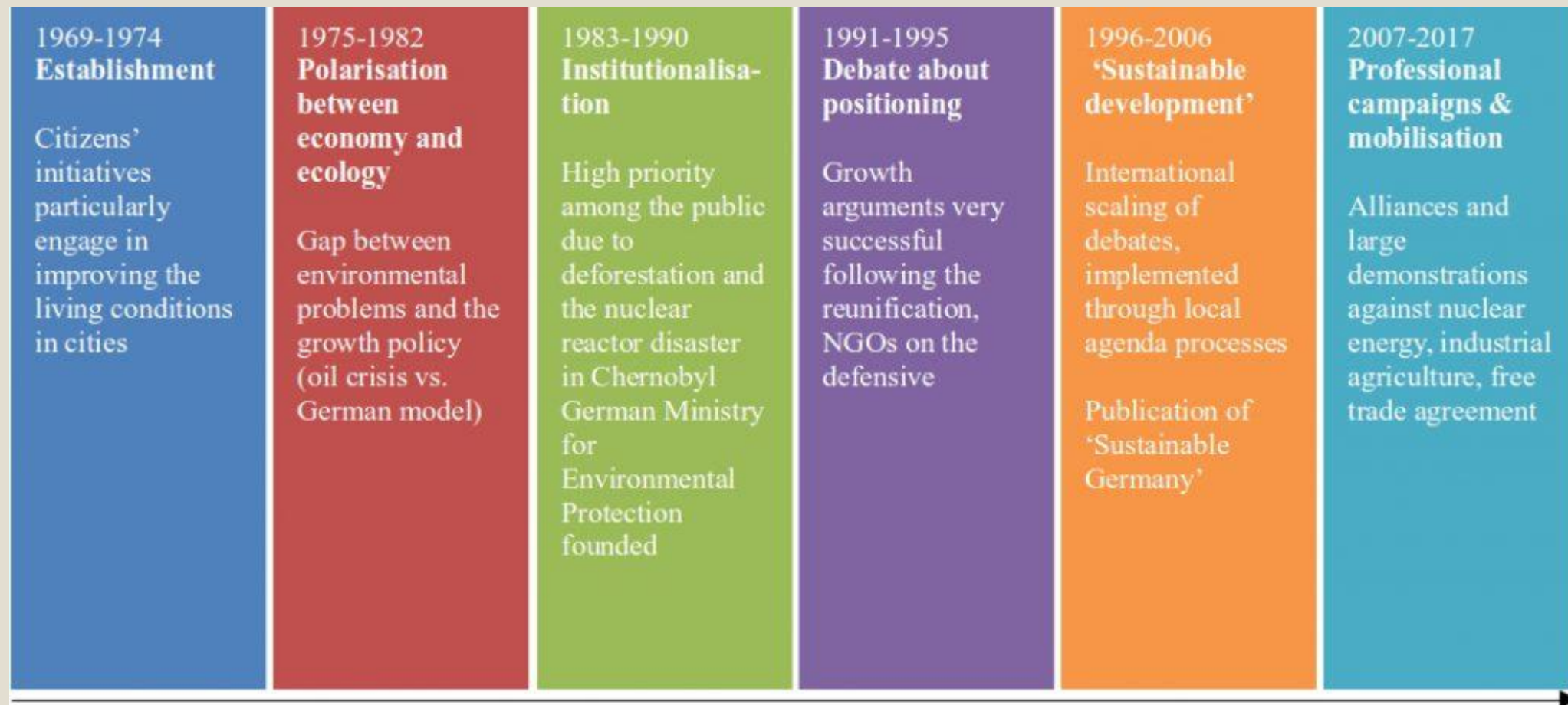

- Pojam „društvenih ili socijalnih pokreta“ odnosi se na nemasovne pojave, svojstvene svakom društvu, na skupine okupljene zbog jednog ili više ciljeva, koje se ističu kao akteri na nacionalnom ili internacionalnom političkom planu.

- NGO su ponekad sastavnice samih pokreta.

Sl. 1. Shematski prikaz podjele/organizacije društvenih pokreta

Izvor: <https://opentextbc.ca/introductiontosociology/chapter/chapter21-social-movements-and-social-change/>

Sl. 2. Prikaz razvoj okolišnih pokreta od 1969. do 2017. na primjeru Njemačke

Izvor: <http://commonsfilm.com/2017/08/07/degrowth-in-movements-environmental-movement-ngos>

Ujedinjeni narodi

- Organizacija usmjerena promicanju međunarodne suradnje na rješavanju problema ekonomskog, socijalnog, kulturnog i humanitarnog karaktera, uključujući zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.
- Pojedini dijelovi sustava locirani su po cijelom svijetu npr. u Ženevi, Beču, Rimu, Nairobiju, Haagu, Ateni, Tokyju i Kopenhagenu.

Agencije UN-a koje djeluju u Hrvatskoj:

- Fond Ujedinjenih naroda za djecu (UNICEF),
- Program UN-a za razvoj (UNDP),
- Agencija ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR),
- Svjetska zdravstvena organizacija (WHO),
- Međunarodna organizacija za migracije (IOM).

Projekti UN-a – Razvojne agende

17 novih ciljeva održivog razvoja i 169 podciljeva, uravnotežuju tri dimenzije održivog razvoja > okolišnu, društvenu i gospodarsku u područjima kao što su:

Siromaštvo,

Kvalitetno obrazovanje

Sigurnost opskrbe hranom,

Zdravlje,

Održiva potrošnja i proizvodnja,

Rast,

Zaposlenost,

Život na kopnu i u vodi

Održivo upravljanje prirodnim resursima,

Rodna jednakost,

Mirna i uključiva društva,

Pristup pravosuđu i odgovorne institucije.

Sl. 3. Milenijski razvojni ciljevi: 2000. - 2015.

Izvor: <https://advocacy.thp.org/2014/03/mdgs/>

Sl. 4. Ciljevi održivog razvoja: 2016. - 2030.

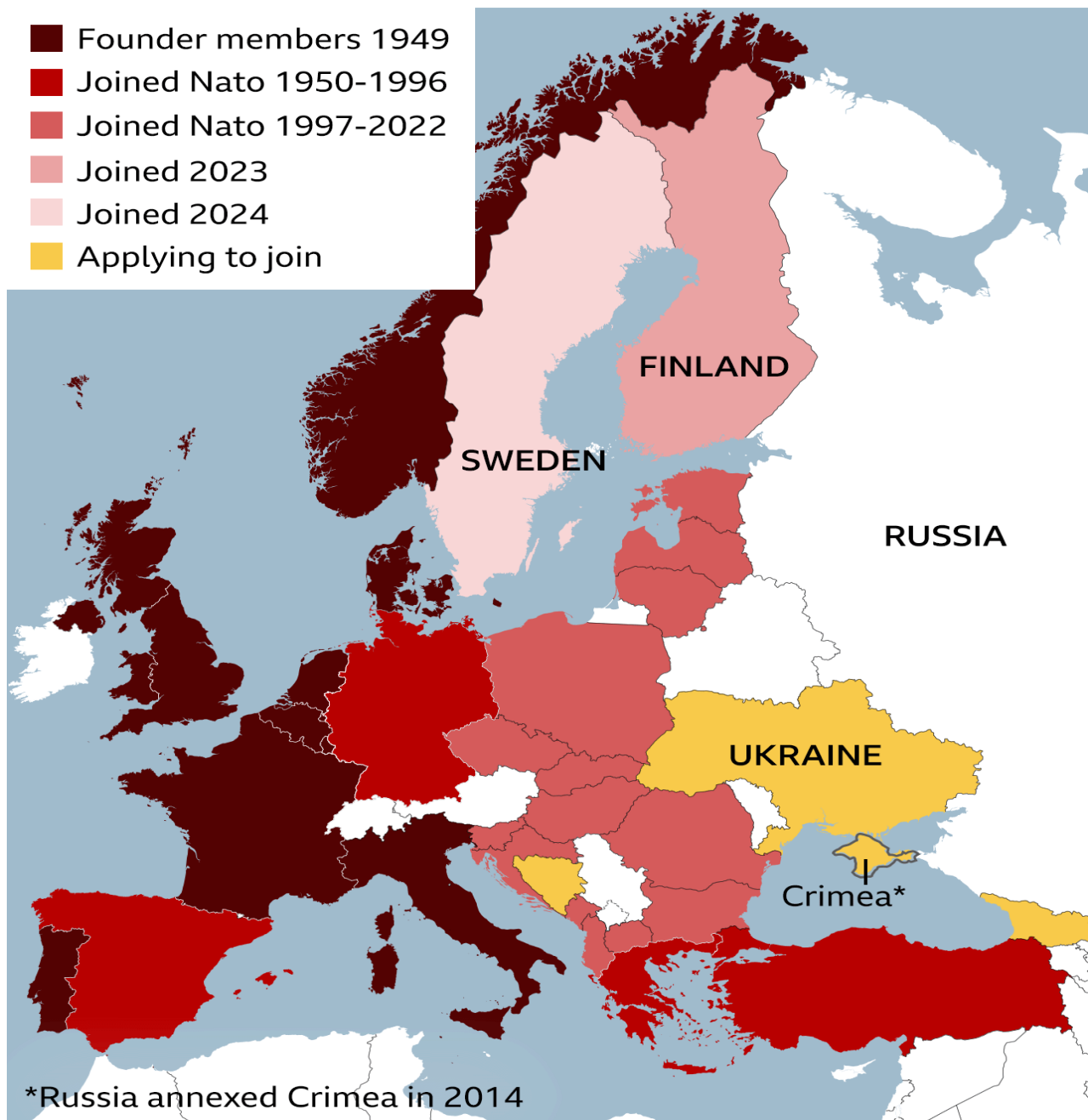
Izvor: <https://news.un.org/en/story/>

NATO - Organizacija Sjevernoatlantskog sporazuma

- Savez 32 države Sjeverne Amerike i Europe koje su se obvezale da će ispunjavati odrednice Sjevernoatlantskog sporazuma.
- Potpisan u Washingtonu 4. travnja 1949. godine.
- NATO je organiziran kao međudržavna organizacija, unutar koje svaka članica zadržava pravo na svoju samostalnost.
- U skladu sa Sporazumom, osnovna uloga NATO-a jest očuvati mir i sigurnost političkim i vojnim putem u članicama.
- Politički, NATO promiče demokratske vrijednosti i suradnju oko sigurnosnih i vojnih pitanja, kako bi se izgradilo povjerenje i dugoročno prevenirao konflikt.

Nato's European expansion since 1949

- Founder members 1949
- Joined Nato 1950-1996
- Joined Nato 1997-2022
- Joined 2023
- Joined 2024
- Applying to join

Države NATO saveza

- Prve članice uglavnom zapadnoeuropske države.
- Kriza NATO-a prestankom Hladnog rata. Ima li njegov opstanak smisla?
- Potreba i mogućnost transformacije saveza.
- Najveći val proširenja – 1999. odn. 2004. god.
- Hrvatska je postala članica 2009. g.
- Najnovije članice – Crna Gora i Sj. Makedonija (2020.) te Finska (2023.) i Švedska (2024.).

Sl. 5. NATO članice 2024. g., prema godini ulaska u savez

<https://www.bbc.com/news/world-europe-18023383>

- Transatlantski odnosi sjevernoameričkih i europskih članica Saveza su temelj NATO-a > interes se proširo i na geografski širi areal (Bliski Istok, Sj. Afrika, Srednja Azija).
- Ove zemlje dijele iste osnovne vrijednosti i interese, čineći sigurnost Europe i Sjeverne Amerike nedjeljivom.
- Savez se obvezao na obranu članica u slučaju agresije ili opasnosti od agresije, vodeći se načelom da napad na jednu ili više članica znači napad na sve.
- NATO je razvio globalnu mrežu sigurnosnih partnera, koja obuhvaća preko 40 država svijeta, kao i međunarodne organizacije - uključujući EU, UN, OESS i Afričku uniju.

ČLANICE, PARTNERI I SPORAZUMI NATO SAVEZA

- NATO savez ima svoje partnere i u državama izvan Sj. Amerike i Europe – Japan, Australija i Mongolija npr.
- Druge države su preko određenih sporazuma u statusu različitih saveznika – npr. Izrael, Kuvajt, Bahrein.
- Sporazumi koje ima NATO: *Euro-Atlantic Partnership Council*, *Istanbul Cooperation Initiative*, *NATO Mediterranean Dialogue*.

Sl. 6. NATO članice i njihovo okruženje, 2020.

Izvor: <https://www.nato.int/nato-on-the-map/#lat=51.72673918960763&lon=4.84911701440904&zoom=-1&layer=1>

- Sve odluke NATO-a donose se zajednički, konsenzusom – upitno?
- > veće države imaju i veću moć (odlučivanja).
- Najvažnije tijelo za donošenje odluka NATO-a je *Sjevernoatlantsko vijeće*.
- U njemu su zastupljeni predstavnici svih članica Saveza na razini veleposlanika, ministara, te šefova država i/ili vlada.
- Saveznici stoga zadržavaju pravo na prostor za samostalno djelovanje, uz poštivanje zajedničkih odluka i akcija > npr. SAD u Iraku (uz *koaliciju voljnih*).

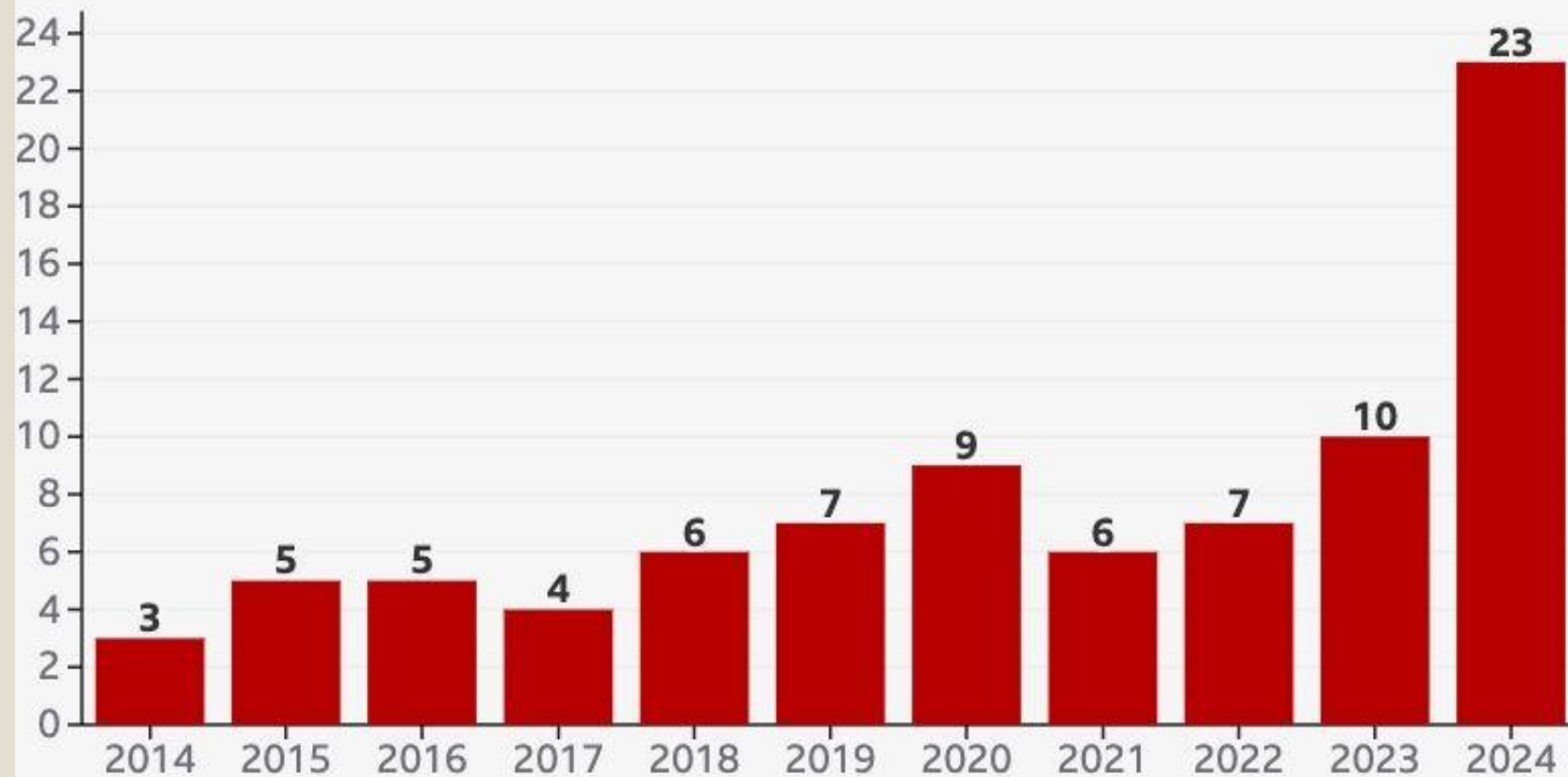
- NATO nema vlastite operativne oružane snage, osim onih koje mu pružaju članice ili države partneri u svrhu provedbe određene misije.
- Uloga NATO-a - biti katalizator pri stvaranju snaga koje bi zadovoljile zahtjeve i omogućile članicama sudjelovanje u operacijama upravljanja krizama u kojima ne bi mogle samostalno sudjelovati.
- Strateški koncept NATO-a iz 2010. g. - kolektivna obrana, upravljanje krizama i kooperativna sigurnost. *SIGURNOSNI SAVEZ*.
- Svaka članica sudjeluje ravnopravno u procesu odlučivanja bez obzira na veličinu, politički, vojni ili ekonomski značaj.

Ulaganje NATO članica u vojnu opremu

- SAD – lider Saveza u vojnom proračunu i naoružanju.
- Europske države ulagale znatno manje – prevelik vojni i sigurnosni oslonac na SAD.
- Da li su danas potrebne Europske oružane snage i samostalna obrambena politika?

Number of Nato countries meeting its spending target

Nato requires members to spend 2% of GDP on defence

Source: NATO • Data as at 12 June 2024, based on 2015 prices and exchange rates.

* Figures for 2023 and 2024 are estimates

Sl. 7. Vojni izdaci NATO-a, 2014-2024. g.

Izvor: <https://www.bbc.com/news/world-europe-18023383>

NATO baze u Europi – raspored trupa

NATO troop deployments

- Najveći broj NATO – ovih baza nalazi se u području Srednje i JI Europe.
- One čine tzv. NATO štit ili „zid” prema Rusiji.
- Baltičke države – bojazan od ruske invazije, velike zagovornice širenja NATO-a na istok.

Sl. 8. NATO baze u Europi, 2016.

Izvor: <https://cnnphilippines.com/world/2016/10/28/nato-bolsters-presence-in-eastern-europe-as-russia-tension-rises.html>

NATO vs Rusija

Table 1. NATO Ground Forces

Country	Unit Type (battalion)	Location	Qty
Estonia	Infantry	Estonia	2
	Light infantry	Estonia	3
Latvia	Light infantry	Latvia	2
Lithuania	Mechanized infantry	Lithuania	2
	Motor infantry	Lithuania	2
United States	Airborne infantry	Baltics	2/1
	Attack helicopter	Baltics	2
	Stryker	Baltics	1/1
	Combined arms	Poland	0/1
United Kingdom	Air assault	Baltics	1
Total			17/3

NOTES: NATO forces listed as located in the "Baltics" were assumed to have been deployed into the region prior to the commencement of hostilities. These forces could be placed by the Blue players at any reasonable location on the map. Numbers after a slash indicate additional units that, depending on the duration of the game, might arrive on the map. Polish forces were assumed to be committed to defending the national territory—especially screening Poland's 200-km-long border with Kaliningrad—and securing NATO's rear area and, therefore, not available to participate in the direct defense of the Baltic states. This is consistent with what we understand to be the expectations regarding Poland's likely choices in the early stages of any conflict in the Baltics. Analytically, the assumption allowed us to set up a limiting case in terms of demand for forces from outside the immediate vicinity of Estonia, Latvia, and Lithuania.

Table 2. Russian Ground Forces

Type	Location	Qty
Maneuver battalions		
Tank	Western MD	4
Mechanized infantry	Western MD	5
Motorized infantry	Western MD	5
Airborne	Western MD	8
Naval infantry	Kaliningrad oblast	3
Total		25
Artillery battalions		
Tube artillery	Western MD	3
Heavy rocket launcher	Western MD	2
Medium rocket launcher	Western MD	5
Total		10
Surface-to-surface missile battalions		
Iskander short-range ballistic missile	Western MD	2
Tochka very short-range ballistic missile	Western MD	2
Tochka very short-range ballistic missile	Kaliningrad oblast	1
Total		5
MI-24 Hind attack helicopter battalion		6

NOTE: Each Russian brigade or regiment in the Western MD or Kaliningrad was assumed to be able to produce one deployable battalion tactical group for the attack. This is consistent with the pattern observed in Russian Army operations in Ukraine. The majority of Russian ground forces in Kaliningrad were assumed to be held in reserve for defense of the enclave, and were not available for offensive operations; they are not listed in this table.

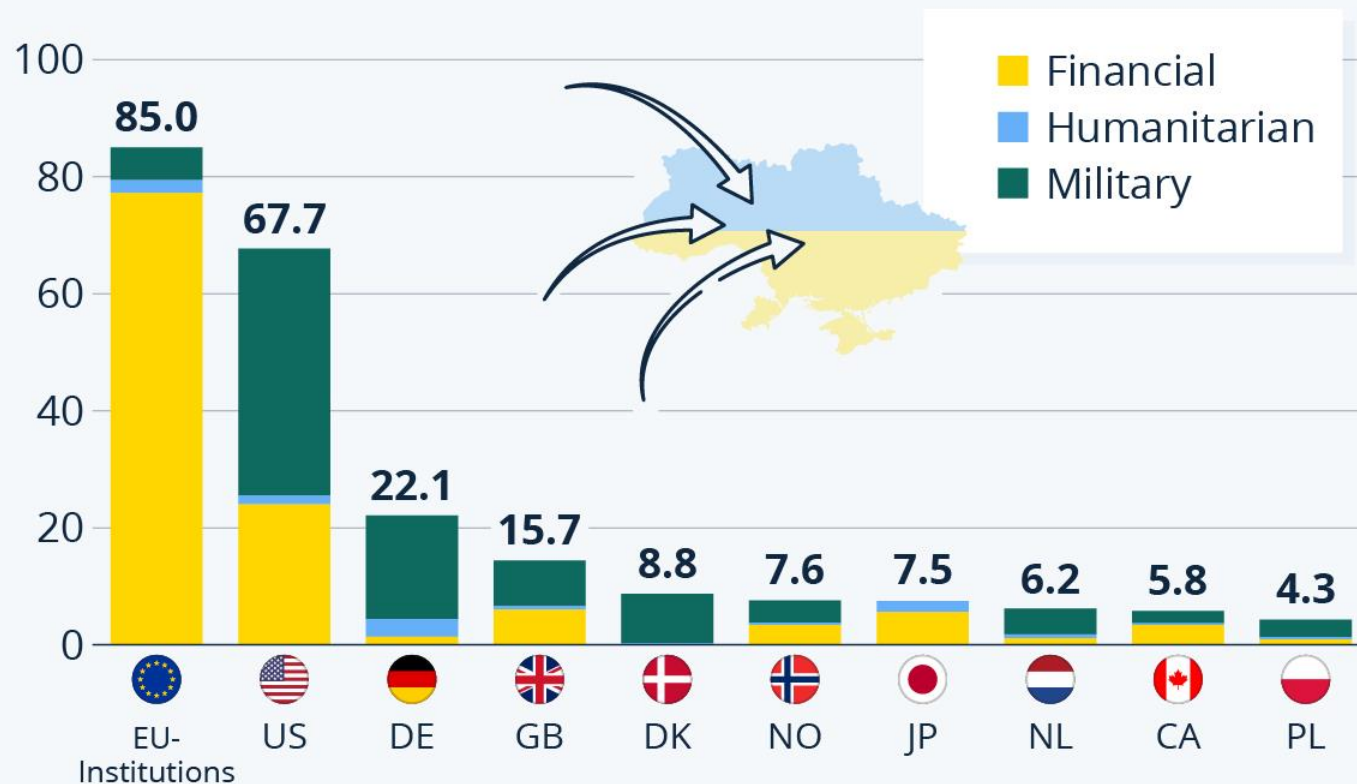
- U vrijeme Hladnog rata vojna moć NATO saveza i bivšeg SSSR-a bila je gotovo izjednačena.
- SSSR je bio 1. zemlja svijeta s obzirom na konvencionalnu vojsku (kopnenu), a SAD pomorska i zračna vojna sila.
- Uz velika ulaganja u vojsku i Rusija je danas u nekim granama dostigla SAD kao vodeću članicu NATO-a.

Rusija vs NATO od 2022.

- Ruska invazija na Ukrajinu, pokrenuta 2022, izazvala je najdublju krizu u odnosima Rusije sa Zapadom - od Kubanske raketne krize 1962.
- Stav Rusije - Zapad je nakon Hladnog rata i raspada Varšavskog pakta prevario Rusiju širenjem NATO-a na istok i primanjem u članstvo država istočne Europe te tri baltičke države koje su bile dio Sovjetskog Saveza.
- Zapad to odbacuje - tvrdi da je NATO obrambeni savez te da je pristupanje bivših članica Varšavskog pakta i baltičkih zemalja bio njihov demokratski izbor.

The Countries Committing the Most Aid to Ukraine

Countries committing the most aid to Ukraine from Jan. 24, 2022 to Jan. 15, 2024, by type (in billion euros)

Source: IfW Kiel Ukraine Support Tracker

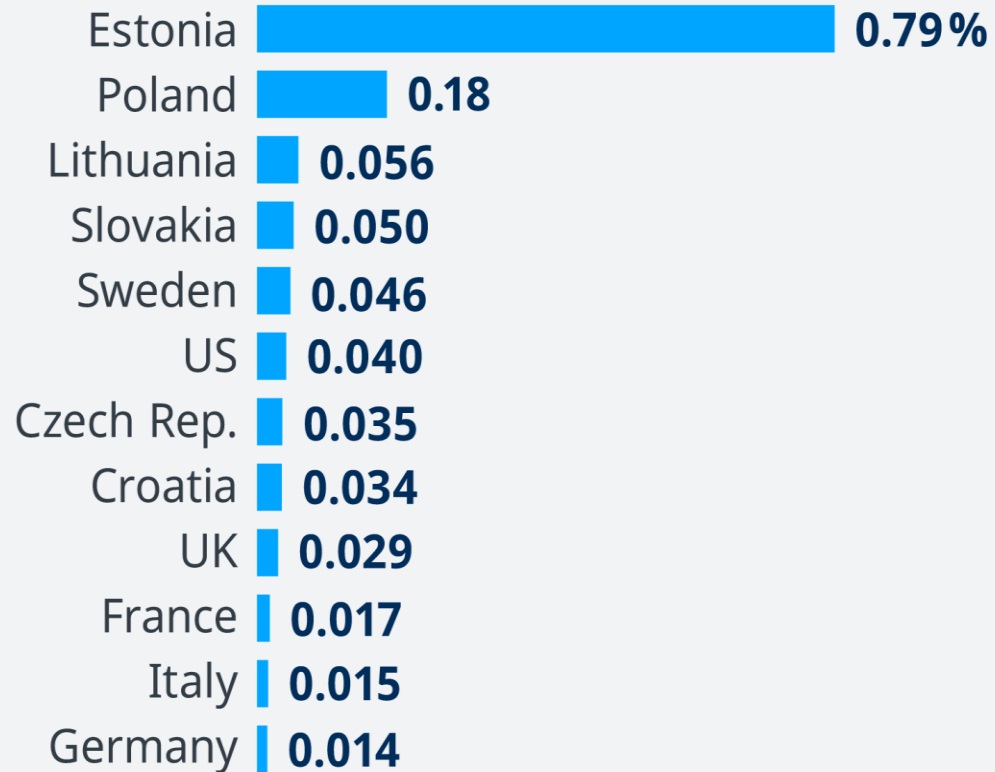

- Sukob konzervativnih i revolucionarnih snaga u Rusiji 1990-ih. Političke elite protiv geografskog širenja NATO-a na istok.
- NATO danas pomaže Ukrajini u borbi za svoj opstanak te opskrbljuje Kijev modernim naoružanjem, obukom i obavještajnim podacima.
- Rusija tvrdi da je NATO time *de facto* postao strana u sukobu.

Izvor; <https://www.statista.com/chart/28489/ukrainian-military-humanitarian-and-financial-aid-donors/>

Support for Ukraine

Aid as percentage of GDP

Source: Antezza, A., Frank, A., Frank, P., Franz, L., Rebinskaya, E. & Trebesch, C. "Which countries help Ukraine and how? Introducing the Ukraine Support Tracker". Kiel Working Paper, No. 2218

POTPORA UKRAJINI

Izvor: <https://www.dw.com/en/why-isnt-germany-supplying-ukraine-with-heavy-weapons/a-61553273>

Kolika je doista velika prijetnja od Rusije danas?

- NATO pomaže Ukrajini slanjem sve više oružja, uključujući tenkove i dalekometne projekte, ali se suzdržava od direktne intervencije s vojnicima na terenu.
- Rusija će odgovoriti na odluku Finske da SAD-u dopusti pristup svojim vojnim bazama.
- Analitičari govore da bi rat između Rusije i NATO-a mogao biti neizbježan.
- Izravni sukob između Rusije i NATO-a značio bi da je svijet na korak od Trećeg svjetskog rata.

<https://www.glasamerike.net/a/svet-rusija-nato-putin-napad-f16/7547947.html>

Cilj: dovoljno destabilizirati sve okolne države da Moskvi ne čine nikakvu prijetnju.

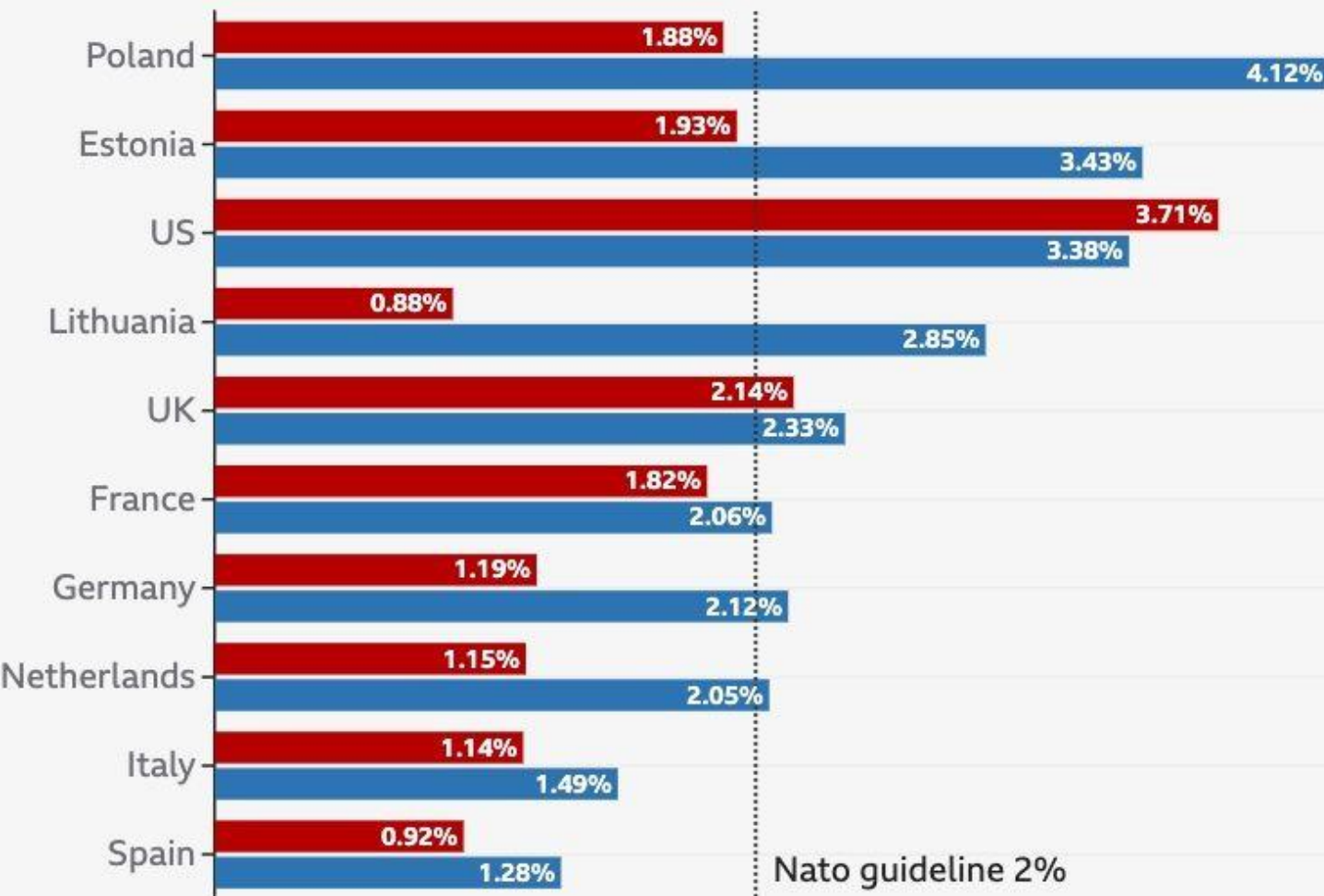
Rusija je znatno ojačala vojnu industriju

Izvor: Foto: Alexander Zemlianichenko/AP Photo/dpa/picture alliance

Defence spending as % of GDP

Comparison between 2014 and 2024 for selected Nato countries

■ 2014 ■ 2024*

Source: Nato • *Figures for 2024 are estimates

ULAGANJE U VOJNI PRORAČUN

- Dugoročno - najveća izdvajanja za vojsku u svijetu uvjerljivo ima SAD.
- Slijede ga Kina, Indija, Rusija i ostale države.
- U EU, nakon rata u Ukrajini, udio izdvajanja za obranu povećao se u svim državama u odnosu na 2014.

Sl. 10. Izdvajanje za vojsku prema odabranim državama, 2014. i 2024.

Izvor: <https://www.bbc.com/news/world-europe-18023383>

BUDUĆE ČLANICE?

- Još dvije države aspiriraju na članstvo u NATO-u: Bosna i Hercegovina i Gruzija.
- Kavkaske zemlje - Azerbajdžan, Armenija? Moldavija? > utjecaj Rusije tu je prejak.
- Svaku od aspirantica, odnosno njezinu spremnost za članstvo Savez prosuđuje se prema njezinim vlastitim postignućima.
- Prije pristupanja bilo koje države, potrebno je implementirati širok raspon političkih, gospodarskih i sigurnosnih reformi.

Potencijalno širenje saveza

- Ukrajina - država koja dugi niz godina čeka „na ulazu” u NATO.
- Prozapadno orijentirana – osim kada je na vlasti politička opcija sklona Rusiji.
- Energetski iznimno ovisila o Rusiji (plin) – dio ruskog geopolitičkog kruga o sfere interesa.
- Pozivnicu je dobila, ali zbog nerazriješenih odnosa s Rusijom, NATO je kao nestabilnu državu ne želio kao članicu.
- Neke države npr. Švicarska i Irska, trenutno nisu zainteresirane za članstvo.
- Srbija, posebno Bjelorusija ne žele ugroziti odnose s Rusijom.

VIJEĆE EUROPE

- Vijeće Europe najstarija je europska organizacija sa sjedištem u Strasbourgu.
- Obuhvaća 47 država članica tj. sve europske (Bjelorusije) te neke kavkaske države.
- Glavni joj je cilj jačanje suradnje i jedinstva na europskom kontinentu, promicanjem ljudskih prava i temeljnih sloboda te demokracije i vladavine prava.

Vijeće Europe

Bavi se i društvenim temama kao što su:

- socijalna isključenost,
- rasna, nacionalna i druga netrpeljivost,
- trgovina ljudima,
- nasilje nad ženama,
- prava djece,
- bioetika,
- terorizam,
- zaštita kulturne i prirodne baštine
- drugi suvremeni izazovi europskih društava.

Povijest

- Utemeljeno 5. 5. 1949. u Londonu od strane 10 europskih država.
- Željele su učvrstiti demokraciju, vladavinu prava i zaštitu ljudskih prava na europskom kontinentu.
- Godine 1950. u Rimu usvojena je Europska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda
- > 1959. utemeljen Europski sud za ljudska prava.
- Završetkom Hladnog rata - Vijeće Europe se nametnulo kao glavni politički forum za trajni dijalog i suradnju sa zemljama Istočne i Srednje Europe.
- Ta nova uloga VE potvrđena je Bečkim sastankom na vrhu 1993. godine.

Sl. 11. Članice Vijeća Europe

Izvor: <https://www.reddit.com/r/europe/>

Sl. 12. Vijeće Europe, Strasbourg

Izvor: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=64595>

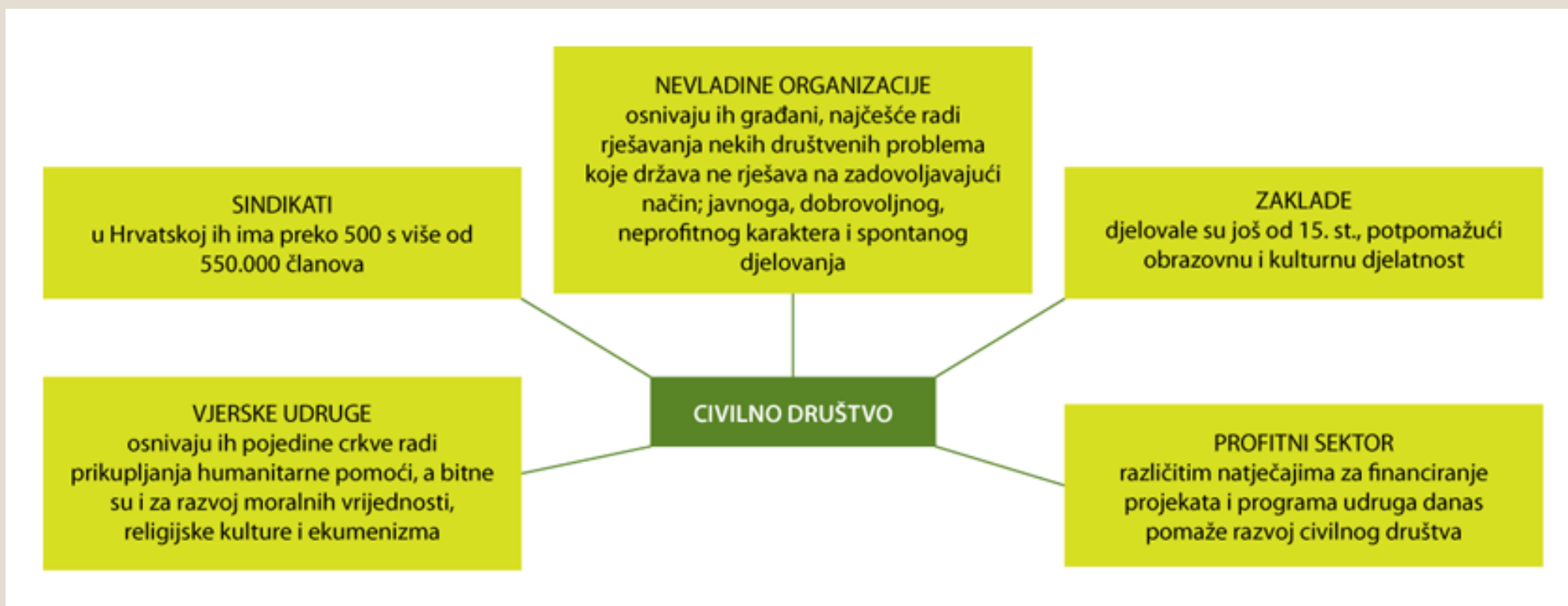
- Na Trećem sastanku na vrhu 2005. u Varšavi, zacrtane su glavne smjernice aktualnog djelovanja:
- Promicanje zajedničkih temeljnih vrijednosti (ljudska prava, demokracija i vladavina prava),
- Jačanje sigurnosti građana Europe,
- Izgradnja humanije Europe bez podjela,
- Jačanje suradnje s drugim međunarodnim organizacijama (EU, UN, OESS).

Tijela VE

- *Odbor ministara (OM)* glavno je izvršno tijelo donošenja odluka te svojevrsni čuvar temeljnih vrijednosti Vijeća Europe.
- *Parlamentarna skupština (PSVE)* glavno je savjetodavno tijelo Vijeća Europe te od svog osnutka 1949. godine djeluje kao pokretačka snaga Organizacije.
- *Kongres lokalnih i regionalnih vlasti* kao savjetodavno tijelo Vijeća Europe djeluje od 1994. godine (do tada Konferencija lokalnih vlasti Europe), a sastoji se od Doma lokalnih vlasti i Doma regija.
- *Povjerenik za ljudska prava* - nezavisna institucija zadužena za promicanje zaštite ljudskih prava u državama članicama. Povjerenik institucionalno djeluje od 1999. godine.

Organizacija civilnog društva u Hrvatskoj

- Organizacije civilnog društva (udruge) nazivaju se dobrovoljnim, neovisnim, neprofitnim, nevladinim ili trećim sektorom.
- U svijetu se govori o nevladinom sektoru (NVS), no postoji opasnost da se udruge pretvore u oporbu vlasti i zato udruge nisu treći sektor i ne može se govoriti o apsolutnoj nepovezanosti vlade i udruga.
- Udruge moraju surađivati s vladom i u idealnim uvjetima postići da ona odgovorno ispunjava svoja obećanja.
- Neke političke opcije, posebice na lokalnoj razini na udruge gledaju kao na opoziciju aktualnoj vlasti.
- Funkcija *watch dog*-a (psa čuvara) se u javnosti percipira kao negativna, no evidentno je da civilno društvo igra važnu ulogu - osobito u državama mlade demokracije kao što je Hrvatska.

Sl. 13. Shematski prikaz organizacija civilnog društva u RH

Izvor: www.croatia.eu/index.php?view=article&id=46&lang=1

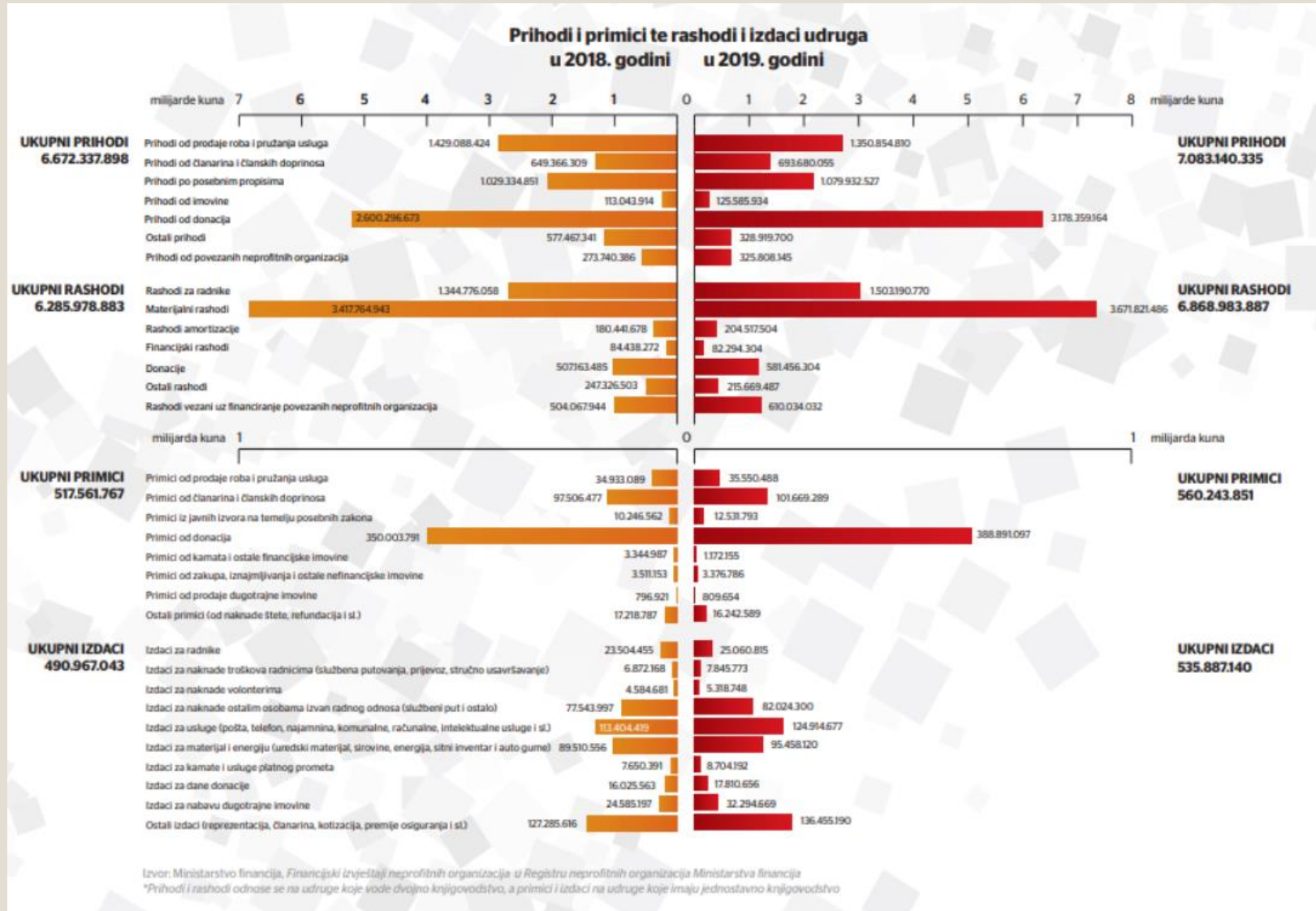
Povijesni okvir

- Prvi oblici: zaklade i bratovštine u srednjem vijeku.
 - U drugoj polovini 19. stoljeća bogati stanovnici započinju inicijative za otvaranje bolnica, sirotišta, škola i sl.
 - U 20. stoljeću prisutan oblik civilne organiziranosti su zaklade.
 - Važnu ulogu u razvoju civilnog društva na našem teritoriju dale su crkvene organizacije koje su u skladu sa svojim naukom pomagale one u potrebi.
 - U tom vremenu bogatiji građani prepoznali postojanje socijalnih potreba i bili dobročinitelji ljudi u potrebi.
 - Socijalizam je donio kontrolu aktivnosti civilnog društva jer je država imala monopol nad svim zbivanja.
- > sloboda udruživanja se prakticirala kroz nametnute oblike npr. *Socijalističkog saveza radnog naroda* ili političke partnere kao što je bio npr. *Savez socijalističke omladine*.

Organizacijski oblici civilnog društva

- Dva osnovna oblika - zaklade i udruge.
- Postojanje zaklada poznato je još od najranijih vremena.
- To su organizacije bez vlasnika čija sredstva su namijenjena ispunjavanju javne svrhe.
- Zaklade se razlikuju po različitim kriterijima:
 - Prema vlasništvu: javne ili privatne,
 - Prema namjeni: obiteljske i crkvene zaklade,
 - Po načinu financiranja,
 - Svojim programima itd.

Financiranje udruga u RH

Sl. 14. Prihodi udruga u RH, 2018. i 2019. g.

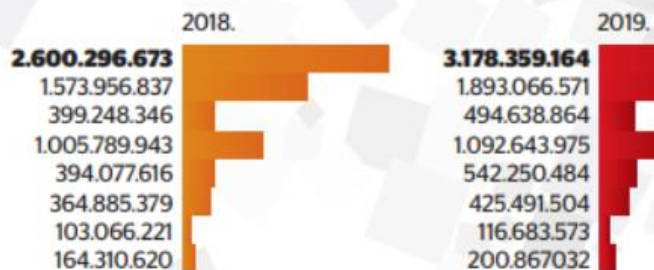
Izvor: Udruge u RH, https://udruge.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/udruge_u_RH_2020.pdf

STRUKTURA DONACIJA UDRUGAMA

- U RH najveći dio sredstava za udruge dolazi donacijama iz državnog proračuna (preko 50 %).
- Dio prihoda dolazi i od stranih vlada i organizacija.
- Ostali - kao što su trgovačka društva, građani i kućanstva doniraju u znatno manjoj mjeri.

Neki podaci o udrugama

Prihodi udruga od donacija u 2018. i 2019. godini

Ukupni prihodi od donacija

Prihodi od donacija iz proračuna

a. Prihodi od donacija iz državnog proračuna

b. Prihodi od donacija iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija

Prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba

Prihodi od građana i kućanstava

Ostali prihodi od donacija

Izvor: Ministarstvo financija

Broj volontera i volonterskih sati u udrugama i u neprofitnom sektoru u 2017., 2018. i 2019. godini

U Hrvatskoj raste broj evidentiranih volontera te se iz godine u godinu povećava broj sati koje osobe provode u volonterskim aktivnostima.

Broj zaposlenih u udrugama u 2017., 2018. i 2019. godini

Broj zaposlenih u udrugama na osnovi stanja krajem izvještajnog razdoblja

Udruge imaju važnu ulogu u razvoju i provedbi aktivne politike tržišta rada i poticanja zapošljivosti te predstavljaju poželjne poslodavce i mjesta za stručno usavršavanje. Iz godine u godinu bilježi se rast broja zaposlenih u udrugama.

Financijski izvještaji udruga

Broj udruga koje su u 2017., 2018. i 2019. predale godišnje financijske izvještaje

Raste broj udruga koje predaju godišnje financijske izvještaje što doprinosi transparentnom djelovanju rada udruga.

Izvor: Ministarstvo financija

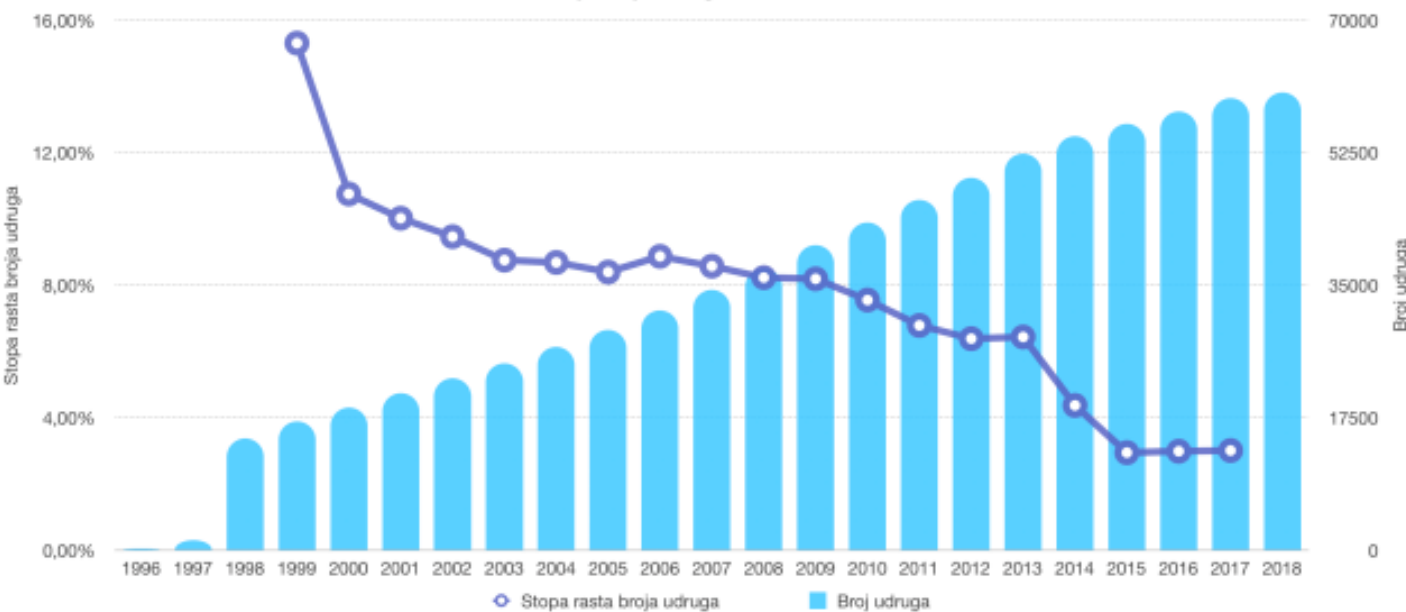
Sl. 15. Prihodi, zaposleni i volonteri u udrugama, 2017. - 2019.

Izvor: Udruge u RH, https://udruge.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/udruge_u_RH_2020.pdf

Neke od aktivnosti udruga

- Iako stopa rasta broja udruga od 1996. opada, broj udruga ipak konstantno raste.
- God. 2018. u Hrvatskoj je bilo oko 52 500 udruga.

Kretanja broja udruga od 1996. do 2018.

Sl. 16. Kretanje broja udruga, 1996. - 2018.

Izvor: markobozac.com/analiza/udruge-hrvatska-analiza-civilno-dr.

Aktivnosti udruga od interesa za opće dobro:

Zaštita i promicanje ljudskih prava

Zaštita i promicanje prava osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju, starijih i nemoćnih

Borba protiv nasilja i diskriminacije

Zaštita, briga i izobrazba djece i mladih

Promicanje vrijednosti Domovinskog rata

Prevenција i borba protiv svih oblika ovisnosti

Promicanje i razvoj volonterstva

Socijalne usluge i humanitarna djelatnost

Zaštita prava potrošača

Zaštita okoliša i prirode i očuvanje kulturnih dobara

Zaštita zdravlja

Cjeloživotno učenje

Kultura i umjetnost

Sport

Dobrovoljno vatrogastvo, traganje i spašavanje

Duhovnost i dr.

Sl. 17. Aktivnosti udruga općenito

Izvor: markobozac.com/analiza/udruge-hrvatska-analiza-civilno-dr.

- Vezano uz zaklade, u novije vrijeme razvija se pojam *corporate citizenship* - naglašava da su i korporacije obvezne svojim mjerama djelovati u smjeru poboljšanja kvalitete života na području na kojem su smještene.
- Jedan od novih oblika zakladništva su i zaklade lokalnih zajednica
- Njihovo djelovanje je usmjereno na poboljšanje kvalitete života u određenoj lokalnoj zajednici i najbolji je način da se osigura poštovanje načela supsidijarnosti.

Literatura i izvori:

- Božac, M., 2018: Organizacije civilnog društva, <https://www.slideshare.net/markobozac/dijagnostika-analiza-poslovanja-civilnog-drustva-urepublici-hrvatskoj>
- Klemenčić, M. (ur.), 1997: *Atlas Europe*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža.
- Tomašić, Ž., 2015: Civilno društvo u Hrvatskoj, www.rozp.hr/index.php/14-intermezzo/248-civilno-drustvo-u-hrvatskoj
- Tucak, I., 2007: Globalizacija i državni suverenitet, *Hrvatska javna uprava*, god. 7/1, 139 - 170.
- Vijeće Europe, <https://www.coe.int/en/web/portal>
- European Commission, An official website of the European Union, www.ec.europa.eu
- Ministarstvo uprave, <https://uprava.gov.hr>
- Ministarstvo vanjskih poslova republike Hrvatske, mvep.hr/vanjska-politika
- NATO, <https://www.nato.int/nato-on-the-map/#lat=51.72673918960763&lon=4.84911701440904&zoom=-1&layer-1>
- Statista, <https://www.statista.com/chart/14636/defense-expenditures-of-nato-countries/>
- Udruge u RH, https://udruge.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/udruge_u_RH_2020.pdf
- Zaklade i filantropija u Hrvatskoj, Istraživanje i izvještaj sastavljeni u sklopu AED CroNGO Programa, 2003.
- Zemlja i ljudi, (n.d.): <http://www.croatia.eu>
- Vlada RH, <https://udruge.gov.hr/>

PREPORUKE ZA DALJNJE ČITANJE

- Cogan, J. K., Hurd, I., Johnstone, I., 2016: *The Oxford Handbook of International Organizations*, Oxford University Press.
- Hurd, I., 2018: *International Organizations - Politics, Law, Practice*, Cambridge Core, <https://www.cambridge.org>
- McKenzie, D., 2010: *A World Beyond Borders: An Introduction to the History of International Organizations*, University Toronto Press.

Zahvaljujem na pažnji!